

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2032, Chișinău, str.Aleco Russo 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun.Chișinău

din 22.09.2022

Nr. ASO-59

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 12 și art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018 și Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022,

analizând raportul privind monitorizarea schemei de ajutor de stat existent acordat în temeiul art. 85 al Legii privind protecția mediului înconjurător nr. 1515/1993, pct. 12 lit. b) din Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice nr.988/1998 și materialele anexate

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art. 341 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de aliniere a schemelor de ajutor de stat existente la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat.
2. Potrivit art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat (*în continuare - Legea cu privire la ajutorul de stat*), ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care exista înainte de

intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat (din data de 16.08.2013).

3. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) al Legii cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. Potrivit prevederilor art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate.
5. Totodată, în conformitate cu art. 12 al Legii cu privire la ajutorul de stat, dacă în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că ajutorul existent nu mai este compatibil cu prezenta lege, acesta îi cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.
6. Ministerul Mediului a transmis Consiliului Concurenței formularul de raportare a ajutoarelor de stat acordate în perioada anilor 2011-2019, cu referire la măsurile de sprijin acordate în temeiul art. 85 din Legea nr. 1515/1993 și pct. 12 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998.
7. Având în vedere că măsurile de sprijin raportate de către Ministerul Mediului au început a fi implementate înainte de intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, acestea au fost incluse în lista schemelor de ajutor de stat existent.

I. BENEFICIARIII MĂSURILOR DE SPRIJIN

8. Potrivit pct. 15 al Hotărârii Guvernului nr. 988/1998, măsurile de sprijin examinate pot fi acordate autorităților administrației publice locale, întreprinderilor, organizațiilor, precum și organizațiilor neguvernamentale.
9. Însă, în conformitate cu art. 3 al Legea cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.

10. În conformitate cu art. 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, normele în materie de ajutoare de stat se aplică doar în cazul în care beneficiarul este o „întreprindere”. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a definit, în mod sistematic, întreprinderile ca fiind entități care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul lor juridic sau de tipul de proprietate și indiferent de modul în care acestea sunt finanțate. Orice activitate care constă în oferirea de bunuri și servicii pe o piață este considerată activitate economică.
11. Valoarea totală a măsurilor de sprijin, raportate de către Ministerul Mediului, ce au fost acordate celor 20 beneficiari, în perioada anilor 2011-2019, a fost de 3065,4 mii lei și este prezentată detaliat în tabelul 1.

Tabelul 1

Valoarea ajutorului de stat acordat, mii lei

Anul	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Valoarea	339,7	256,7	268,7	1238	709,8	0	143,5	109	0
Nr.de beneficiari	3	3	3	6	3	0	1	1	0

Sursa: Formulare de raportare a ajutoarelor de stat acordate nr. RG0007899, RG0003027, RG0000236, RG0010324, RG0010607, RG0011017, RG0011128, RG0011292, RG0011584, RG11708, RG11999.

12. Urmează a fi menționat că schema examinată nu prevede o limită valorică per beneficiar în cazul măsurilor de sprijin acordate.

II. DESCRIEREA MĂSURILOR DE SPRIJIN

13. Măsurile de sprijin au fost acordate în conformitate cu art.85 din Legea nr. 1515/1993 (modificat ulterior în anul 2022) și pct. 12 lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 988/1998 și constau din subsidii nerambursabile acordate din sursele Fondului Ecologic Național (*în continuare - FEN*) pentru investigații științifice în domeniul protecției mediului, prin participarea cotei-părți la lucrările de cercetare-dezvoltare la comanda Ministerului Mediului, elaborarea proiectelor zonelor protejate ale patrimoniului natural și construcții de importanță națională și internațională.

- 14.** Obiectivul primar al schemei examinate, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, este ajutor destinat protecției mediului înconjurător.
- 15.** FEN a fost creat în cadrul Ministerului Mediului și este gestionat de către autoritatea centrală pentru resursele naturale și mediu.
- 16.** Proiectele înaintate spre finanțare sunt selectate de Consiliul de administrare al FEN, din componența căruia fac parte: Ministrul Mediului (președinte), secretarul de stat responsabil de domeniul protecției mediului și resurselor naturale (vicepreședinte), câte un reprezentant al Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Cancelariei de Stat, precum și un reprezentant al organizațiilor neguvernamentale ecologiste (prin rotație anuală, înaintat de adunarea generală a organizațiilor neguvernamentale ecologiste).
- 17.** Mărimea mijloacelor financiare ale FEN se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat și se formează din contul mijloacelor defalcate din diverse surse.
- 18.** FEN finanțează exclusiv proiectele în domeniul mediului ce întrunesc criteriile de eligibilitate stabilite și care au trecut etapele de selectare și evaluare în bază de concurs.
- 19.** Conform Anexei 1 la Regulamentul privind administrarea FEN, aprobat prin ordinul Ministerului Mediului nr. 73 din 10 septembrie 2013¹, criteriile principale de selectare a proiectelor spre finanțare sunt următoarele:
- contribuția proiectului la realizarea strategiilor, programelor, planurilor în domeniul protecției mediului elaborate de autoritatea centrală de mediu;
 - corespunderea activităților proiectului cu prioritățile fondului;
 - efectul ecologic, bine definit, evident și concret măsurabil;
 - disponibilitatea de toate documentele necesare;
 - durabilitatea și continuitatea activităților după finalizarea proiectului;

¹ <https://mediu.gov.md/ro/content/fondul-ecologic-na%C8%9Bional>

- dovada a existenței potențialului uman și tehnic necesar pentru realizarea proiectului în zona respectivă;
- existența cotei de participare, contribuția financiară urmând să constituie cel puțin 15% din costul total al proiectului și poate fi oferită atât de către solicitantul de grant, cât și de alți finanțatori: consilii raionale, agenți economici, primării, comunitate, alte fonduri, etc;
- aportul proiectului la conștientizarea ecologică a populației și promovarea politicii de protecție a mediului;
- expunerea clară a obiectivelor și rezultatelor proiectului, modalității de implementare a activităților, justificarea clară a bugetului propus spre finanțare de la FEN și suma totală a proiectului (cu toate co-finanțările).

20. Măsurile de sprijin se acordă doar beneficiarilor de proiecte și nu potențialilor executori ai lucrărilor sau prestatori de servicii și nu se acordă beneficiarilor suport financiar pentru cheltuieli operaționale și/sau administrative în cadrul proiectelor investiționale.

21. Ministerul Mediului și structurile sale teritoriale exercită controlul asupra realizării proiectelor, fiind în drept să solicite beneficiarului orice informație operativă referitor la stadiul executării proiectelor finanțate din fondul ecologic.

22. Urmează de menționat că, la data de 10.03.2022, prin Legea nr. 54/2022 au fost introduse modificări esențiale în Legea nr. 1515/1993. Astfel, a fost modificat atât art. 85 din Legea nr. 1515/1993, cât și capitolul VIII în întregime. Modificările au vizat stabilirea unei noi structuri organizaționale cu competența de administrare a Fondului, modul și principiile de finanțare a programelor și proiectelor, precum și administrarea mijloacelor financiare corespunzătoare.

23. Ca urmare a schimbărilor survenite, a fost elaborat și un proiect de hotărâre de Guvern ce va aduce următoarele modificări principale schemei examinate:

- se va abroga Hotărârea Guvernului nr. 988/1998 despre aprobarea Regulamentului privind fondurile ecologice;

- se va desemna Instituția publică „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului” (structura organizațională din sfera de competență a Ministerului Mediului) în calitate de instituție responsabilă de administrarea FNM;
- proiectele în derulare finanțate din FEN, inclusiv cele din domeniul asigurării accesului populației la apă potabilă calitativă și sanitație se vor transfera în gestiunea Instituției publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului” și vor fi finanțate din Fondul Național pentru Mediu care va înlocui FEN;
- se va aproba un nou Regulament privind modul de administrare a Fondului Național pentru Mediu;
- suma alocată pentru finanțarea unui proiect va putea acoperi minimum 50% și maxim 90% din bugetul total al proiectului, diferența fiind acoperită de beneficiarul de grant, din surse proprii sau din alte mijloace financiare.

24. Măsurile de sprijin examinate contribuie la realizarea obiectivului specific 3 al Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 301/2014, care prevede sporirea nivelului de cunoștințe privind protecția mediului și asigurarea accesului la informația de mediu.

25. Ca rezultat, se urmărește contribuirea la sporirea nivelului de cunoștințe a populației țării privind prioritățile în domeniul protecției mediului și dezvoltării durabile.

26. Unele direcții de acțiune principale în acest sens reprezintă promovarea cercetărilor în domeniul educației pentru dezvoltare durabilă și asigurarea accesului la instrumentele și materialele adecvate pentru educație ecologică și educație pentru dezvoltare durabilă.

27. Luând în considerare prevederile art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, măsurile de sprijin în cauză nu au fost evaluate prin prisma Legii cu privire la ajutorul de stat ca urmare a încetării acțiunii actelor normative ce au stat la baza acestora.

III. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

28. Ajutoarele pentru energie și mediu sunt considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineul (3) litera (c) din tratat cu condiția respectării prevederilor Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie (2014/C 200/01).

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art. 340 și art. 341 al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, precum și în temeiul art. 39 lit. j), art. 41 alin. (1) lit. q) al Legii concurenței nr. 183/2012 și art. 3, art. 12 și art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

- 1.** Măsurile de sprijin sub formă de subsidii nerambursabile acordate din sursele Fondului Ecologic Național pentru investigații științifice în domeniul protecției mediului, prin participarea cotei-părți la lucrările de cercetare-dezvoltare la comanda Ministerului Mediului, elaborarea proiectelor zonelor protejate ale patrimoniului natural și construcții de importanță națională și internațională nu mai sunt aplicabile, ca urmare a încetării efectului actelor normative ce au stat la baza acestora.
- 2.** Ministerul Mediului va exclude măsurile de sprijin prevăzute în pct. 1 din partea dispozitivă a prezentei decizii, din lista schemelor de ajutor de stat existent care se prezintă anual Consiliului Concurenței.
- 3.** Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Mediului.
- 4.** Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU
Președinte